

## 1. tradiční výroba (i zapomenutá):

### **NC dýmu a dýmek**

(lokalita *Kasejovice* - zaniklá výroba známých dýmek (fajek) „kasovek“)

Využít image kouření dýmek, na které je potřeba klidu, pohody a trávení volného času.

#### **IE:**

expozice se slavnými osobnostmi spojenými s kouřením dýmek, vývoj kouření dýmek v různých kulturách (indiáni), kouření různých směsí: tabáku, bylinek. Ukázky výroby a údržby tabáku.

#### **Zážitkové workshopy:**

**1) návrh a výroba dýmky, fajfky (dřevěné části).** Účastníci by se seznámili s podstatou a principy hoření dýmkového tabáku, starání se o tabák během hoření (vlhkost, dusání, přístup vzduchu) a zásady designu dýmky, výběr dřeva a povrchové úpravy dřevěné části dýmek (různé dřeviny, různé vlastnosti - zimostráz, bříza a další, kořenice x jiná část stromu).

#### **2) Výuka kouření a zakouření dýmek.**

Začátečníci by se učili historii a specifika kouření dýmek. Seznámili by se s tím, jak si nakouřit březovou (novou) dýmku. Údržba a čištění dýmek. Kultura kouření.

K užívání si kouření by se využívala odpočívadla, která by byla upravena proti požáru, pro období nepřízně počasí by byla odpočívadla krytá, nicméně se zajištěním výhledu do krajiny. (Prožití pocitu klidu, když člověk poslouchá tlukot dešťových kapek na střechu přístřešku, kouká do krajiny a vychutnává si vůni tabáku).

#### **Druhy příjmů:**

Tabáky by byly během pobytu zcela zdarma,

- vstupné
- ubytování, stravování a doprovodné produkty ČR - zážitkový workshop výroby či zakouření fajfky, kterou by si odvezl domů.
- prodej výrobků spojených s kouřením dýmek, fajek.

Pro pokročilé kuřáky dýmek by mohla být nabídka menu, která bude ladit s tabákem (kořeněná jídla, kvalitní lihoviny) možná jako rarita i **recepty s tabákem?**

## **NC hamernictví a kovářství**

Jak kovářství pomáhalo každodennímu způsobu života na venkově, jak ho ovlivňovalo (příp. jak ovlivnil český venkov tuto technologii). Kdo byl kovářem (společenské postavení), choroby z povolání, život hamerníka - kováře (příjmy, druhy propagace - trhy, drobné zakázky ve vesnici, způsob života v cechu).

### **IE:**

**o platnosti jevů, poznatků našich předků, které v minulosti nasbírali a využívali (tajemství využití fyzikálních vlastností kovů)**

V oblasti zpracování kovů lze nabídnout například **změny vlastností vzniklé namáháním a obnovování původních vlastností žíháním či kalením a popouštěním.**

- a). zmlazování, oživování kovů:
- b) měnění vlastností kovů prudkou změnou teploty:
- c) částečné napravením omylů - popouštění kalených kovů
- d) barvení kovů bez použití barviv
- e) nevratné a poškozující techniky
- f) tvarové změny za studena a za tepla
- g) povrchové úpravy kovů použitím jiných materiálů
- h) zvukové vlastnosti kovů - zvonářství
- i) metody na poznávání různých druhů kovů

**iii. Nabídka jedno, dvou a týdenních kurzů** - dva výše uvedené produkty jsou vlastně zároveň propagací pro základní cíl investora, tedy nabídnout návštěvníkům pádný důvod pro setrvání v obci a

### **Zážitkový workshop:**

#### **1) výroba hřebíků, podkov**

Pro týdenní kurzy i pro ukázkovou výrobu je vhodný **drobný kovaný šperk**. Jde o prstýnky a náramky z drátu a plechu či přívěšky ve formě lístků, kvítků a podkoviček.

#### **2) jednoduché svícny a různá těžítka.**

#### **3) vykování květu,**

**4) Odlévané plaketky, medaile nebo mince.** Pro kurzy budou vhodné lité do kovových hliníkových či ocelových forem. I při této technice bude finančně nejnáročnější výroba licích forem.

**5) Technika vysekávání** Na kovový plech se přenese v tužce nebo orýsuje ocelovou jehlou obrazec a ten je ručně sekáčem za studena vysekáván. Pracuje se na ocelová pevně zakotvené desce s plechem podloženým papírem.

#### **6) kovotepectví** - ražba mincí či pamětních medailí.

Podstatou je ražba klidnou silou lisu nebo úderem kladina či bucharu na předem vyrobené polotovary.

**7) tepání plechu za studena** (mělké misky či popelníčky) Předem vysekané nebo vystřižené tvary z plechů budou plasticky tvarovány tepáním.

### **3) kovolijectví**

- na výrobu forem a na odlévání kovů.
- technologie povrchových úprav
- kovářské svařování a kování damascénské oceli.

#### **Druhy příjmů:**

- vstupné
- ubytování, stravování, program workshopu
- prodej suvenýrů



obr. 1. Hamernický den v Dobřívě

## **NC hraček**

(lokalita *Měčín*)

Atraktivitou je tradice výroby dřevěných hraček ve Skašově, která by mohla být využita v NC hraček, s možností výroby vlastních hraček v zážitkové dílně.

### **IE:**

**ke stávající pasivní nabídce městského muzea připojit interaktivní expozici** - jde zejména o soustružené hračky (*panenky, koníci a husaři, vozíky i hadi*), tedy nejde o pohyblivé či "tzv" chytré hračky (jako na Šumavě - Kvilda), nicméně šlo by zpracovat s etnografy vývoj hraček s ohledem na odraz v realitě života (hračky znázorňující každodenní práci na venkově a vývoj zájmů-požadavků dětí podle proměn v životě - proč ve 40tých letech zájem o tyto hračky pominul). Další možností je s etnografy prezentovat důvody podobnosti hraček s hračkami z Kroumova (Vysočina). Na vývoji hraček spolupracovat i s soukr. muzeem hraček v Přesticích

### **Zážitkové workshopy:**

Podstatou Skašovských hraček jsou soustružené dílny, následně zdobené. V případě dvoudenního kurzu odpadá možnost vlastního návrhu figurky a při večerních (jednodenních) kurzech si účastník poskládá figurku z již hotových dílů povrchově si je začistí brusným papírem, vyzdobí barvou, fixami a sestaví.

Pro vícedenní kurzy je nutné posoudit efektivitu a technologickou náročnost umožnit účastníkům vyvíjet vlastní díly, které se pak budou soustružit a skládat. Navíc je třeba dbát na to, aby se stále zachovávala autenticita Skašovských hraček.

### **Druhy příjmů:**

- vstupné
- ubytování, stravování, program workshopu
- prodej hraček

## **NC kamenictví**

(lokalita *Nečtiny*)

V obci žijí soukromí kameníci, kteří chtějí organizovat kulturní události v uměleckém tesání kamene - potenciál pro průvodce po pískovcových lomech a do místního Geoparku.

### **IE:**

Ukázky různých technik opracování povrchu kamene - podle typu (složení), struktury a využití různých forem energie (mechanická, fyzikální - oheň, voda, leptání - chemická).

### **Zážitkové workshopy:**

Ukázky výroby, možnost výroby kamenných hmoždířů (pro úpravu bylinek, koření), leštění hornin na šperky, příp. i poradenství pro bonsaisty (porada jak začít, zbytek dokončit doma), nabídka litografických technik - výroba obrázků - krajin, osobních fotek).

### **Druhy příjmů:**

- vstupné
- stravování, ubytování, program workshopu
- prodej výrobků (suvenýrů) z kamene.



obr. 2. Nečtiny náves



## **NC místních lesních plodů (NC houbařství)**

(lokalita *Nečtiny*)

místní soukromé JZD chce zahájit produkci výrobků z lesních plodin (med, houby, borůvky).

### **IE:**

Asi by mělo jít o kombinaci více expozičních (medu, hub, místního ovoce). Z toho vyplývají jednotlivé exponáty (ochutnávky medu podle květin, ze kterých je včely vyrobily, ukázka budování úlu za sklem, ukázky komunikace dělnic (tanečky, poloha zdroje vůči Slunci, atd.). V oblasti houbařství a lesních plodů (historie a zajímavé způsoby konzervace), ukázky netradičního využití těchto produktů k obživě místních lidí.

### **Zážitkové workshopy:**

Med - obtížné - nutnost zdrav. vysvědčení potom pomoc při medování, nebo následné úpravy medu a výroby medových pochutin dle tradičních místních receptur.

Místní ovoce - výroba kandovaného či sušeného (a jinak konzervovaného ovoce), včetně vlastního sběru a přípravy.

Houby - zkušený průvodce se zkouškami o znalosti hub a mykologie provádí účastníky kurzů po lokalitách a poté učí upravovat a konzervovat různé druhy hub. Slogan „U nás najdete houby vždycky!“.

## **Dovolená se psy**

(lokalita *Nečtiny*)

V katastru obce má samospráva v úmyslu obnovit podle původních hranic meze tím, že na nich vysází remízky ve formě „živých plotů“. Pastvu na takovýchto plochách se bude zajišťovat pomocí pasteveckých bordercolíí. Zkušenosti s výcvikem těchto psů pro pastevectví by se dalo využít pro dovolenkové výcvikové pobyty rodin se psy.

### **Expozice:**

exponáty mohou popisovat průzkum původních hranic (paměť krajiny), zda byl důvod místa hranice čistě majetkový, či se naši předci rozhodovali třeba i v souladu s požadavky přírody a krajiny. Dále exponáty o pastevectví (historie ovládnutí dobytka za pomoci psů, apod.)

### **Zážitkové workshopy:**

produkt CR - trénink border colii v pasteveckých úkonech. Ubytování bude uzpůsobeno rodině se psy, stravování bude rozšířeno o stravu pastevců a naopak produktů pastevectví (pečené steaky).

### **Druhy příjmů:**

- vstupné
- ubytování, stravování, programy workshopu

## **NC produkce perlorodek na Otavě**

(lokalita *Žichovice*)

Atraktivitou jsou stará památná rýžoviště, vápenkářská tradice, Otava s bohatou historií voroplavy, perel, lososů a zlata.

### **IE:**

Expozice spojené s perlorodkami, jejich způsob života, chovu, sběru ve sladkých vodách, doba tvorby - výroba šperků (vrtání, vlastnosti, chemické složení, symbolika perel)

### **Druhy příjmů:**

- vstupné

## **NC včelařství**

(lokalita *Záchlumí*)

velmi zajímavou atraktivitou místní podnikatel, chovající včelí matky.

### **IE:**

způsob života včelích matek, síla mateří kašičky (zrození dělnice vs. matky).

### **Druhy příjmů:**

- vstupné

## **NC spedice**

(lokalita *Dražeň*)

jako atraktivitu lze využít historické působení formanského zájezdu.

### **IE:**

Popsat modely, jak fungoval spediční systém středověku, jak se vytěžovalo, jak probíhala komunikace mezi obchodníkem a dopravcem apod.

Stravování - nabídka menu - typických formanských jídel.

### **Druhy příjmů:**

- vstupné

- stravování

## **Tradiční zpracování místních ovocných odrůd**

(lokalita *Olbramov, Lestkov - Stezka chuti*)

Využít slavnosti jablek, které se pořádají na kopci Krasíkov. Moštování apod. Transformace společensko-kulturní akce do obživy by mohla jít směrem **zpracování původního ovoce (jablek) s příběhem** do marmelády, moštu, kandovaného ovoce, jídel s jablky (nejen sladká jídla), křížal z opuštěných, zpustlých sadů bývalých vesnic. V rámci

projektu hledají lidé kolem o.s. potomky původních vysídlených obyvatel. Budovy mohly zpustnout, ale stromy zůstaly a pokud ovocné stromy bez ošetřování přežily až do této doby, mohou být považovány za místní odrůdy. Zpracováním postupu přísné kontroly sběru a identifikace lokality je možné nabídnout vysokou konkurenční výhodu produktu tím, že přesně budou znát místo, odkud byly suroviny na výrobek sebrány včetně historie takového místa. Plody z těchto stromů by se mohly stát společným poutem mezi potomky pův. obyvatel a stávajícími obyvateli.

**Expozice:**

Ukázky historie (příběhy) opuštěných ovocných sadů, odrůd, které přežily, vývoj způsobů konzervace místních plodin. Účastníci si budou moci vyzkoušet místní či vymyslet vlastní recept na zavařeninu, kterou si pak odvezou.

**Workshop zpracování místních plodin:**

Návštěvníci se účastní sběru evidovaných plodin, jejich zpracování a hlavně ochutnávky výrobků (marmelády, moštu, kandovaného ovoce, křížal ).

**Každoroční aktivity:**

Mošt se nechá zkvasit a na rok se uloží do dubových sudů, na další slavnosti jablek se mošty z loňského roku ochutnávají.

Otevření restaurace s recepturami s jablky, nejen sladká jídla, ale jako součást surovinové směsy - leča, ragú, omáčky (včetně jablečného moštu do omáček).

**Sestavení jídelníčku z místních receptur**

uspořádat soutěž o speciality (rodinné modifikace jídel) mezi místními obyvateli. Vybraná jídla budou mít svůj příběh (jak se do lokality dostaly), kdo je autorem(kou) receptu bude součástí jídelníčku, apod.

Na kopci Krasíkov chtějí vybudovat společensko-kulturní centrum. Ale jen na občasně akce. V místní (v budoucnu opravené) věži bude zázemí pro tyto akce. Kolem kopce je velké množství lískových keřů - možnost využití do tradičních místních receptur.

**Druhy příjmů:**

- vstupné
- ubytování, stravování a program workshopu
- prodej výrobků coby suvenýrů.





obr. 3. Náves obce Olbramov